

Musikens makt

Musikens makt

Musikdrama i fyra akter

av Christian Lanciai (2019)

Personerna:

Antonio Barezzi
Giuseppe Verdi
Margherita Barezzi
Alessandro Rolla
Greve Sormani
Francesco Basily
Giuseppina Strepponi
Bartolomeo Merelli
En doktor
En barnsköterska
Annat tjänstefolk
Gioacchino Rossini
Gaetano Donizetti
Hector Berlioz
George Sand
Alexandre Dumas
Victor Hugo

Handlingen äger rum i norra Italien, främst Milano, samt Paris, 1836-48.

Akt I scen 1. Hemma i Roncole.

Barezzi Men du måste ju förstå, Giuseppe, att vi vill dig bara väl. Det är din framtid vi vill ge dig, och eftersom vi har möjligheten att servera dig den på ett silverfat är det ju vår självklara skyldighet att göra det.

Giuseppe Jag vill inte verka otacksam, men ni måste ju förstå mitt yrkande på självständighet och oberoende. Vad är musiken utan frihet? Jag vill bara inte bli beroende.

Barezzi Men du blir inte beroende! Du får bara allting till skänks! Allt du behöver göra är att tacka och ta emot!

Giuseppe Jag tror inte att livet är så enkelt. Jag tror inte det vill skämma bort mig. Jag är rädd för gåvor. Jag vill kunna förtjäna dem innan jag kan motta dem.

Barezzi Du är en hedersman, men det kommer bara att hjälpa dig. Med dina naturliga talanger och hederliga uppsåt kommer du att kunna gå hur långt som helst, i förening med den talang som jag alltid uppskattat och respekterat hos dig, varför jag aldrig tvekat att satsa på dig, vilket jag alltid helhjärtat kommer att göra.

Giuseppe Och det kommer jag alltid naturligtvis att vara tacksam för, samtidigt som jag inte kan se någon möjlighet att kunna återgälda dig för din generositet.

Barezzi Det räcker om du älskar min dotter, men det gör du ju redan. Jag och hon begär ingenting mer, och för den kärleken är vi beredda och villiga att betala vad som helst för att främja dig.

Giuseppe Det är just det jag är rädd för. Er generositet och välvilja sträcker sig långt över vad jag ser någon möjlighet till att kunna göra mig värdig.

Barezzi Än så länge! Det är framtiden vi satsar på för dig, Giuseppe! Det är bara för dig att hänga med!

Giuseppe Men det synes mig att ni tar väl mycket för givet. Vad händer om jag inte kommer in på konservatoriet?

Barezzi Det måste du ju bara göra. Din talang är ju självklar. Du kan inte bli något annat än en professionell musiker och kompositör. Den självklarheten måste ju kvalificerade direktörer för konservatoriet fatta genast.

Margherita Glöm inte att jag är med dig, Giuseppe.

Barezzi Just det! Det är den totala säkerheten du står och tvekar inför. Den kan inte bli säkrare. Bara du kommer in med foten i Busseto och etablerar dig med ett hem där kan din framtid inte bli säkrare, och du kan lugnt bara förkovra dig med din familj i fullkomlig säkerhet.

Giuseppe Margherita, tack för ditt stöd, och för din skull tackar jag ja till din pappas generösa anbud. Ja, vi skall etablera oss i Busseto, och vi skall gifta oss och få barn, men ni skall veta att mitt mål står högre. Min framtid som musiker ligger inte i Bussetos inskränkta byalag med provinsiala blåsorkestrar, utan i Milano, där operan finns och där jag har något att göra.

Barezzi Så ska det låta! Använd Busseto som språngbräda! Har du bara fått etablerat fotfäste där blir ditt nästa steg Milano, utan tvekan! Det är bara att sätta i gång!

Giuseppe Tack, signor Barezzi.

Scen 2. Konservatoriet i Milano.

Rolla Vad ska vi säga till honom?

Sormani Vi kan ju inte bara antaga honom.

Piantanida Han är för skral. Han duger inte.

Rolla Men hur ska vi lägga fram det för honom? Han är ju ändå en uppriktig och ärlig människa med den bästa tänkbara musikaliska troskyldighet som rätt attityd, men han bara inte räcker till.

Piantanida Han är för fyrkantig. Han blir aldrig mer än en medelmåtta.

Rolla Men han komponerar.

Sormani Vem gör inte det? Det finns tio gånger fler komponister än musiker som spelar dem.

Piantanida Vi måste helt enkelt avspisa honom. Vi har inget val.

Sormani Nåväl, släpp in honom. *(till läraren)* Kan du åta dig att lägga fram det för honom?

Rolla Jag är väl den som kan göra det mildast av oss.
(en tjänare släpper in Giuseppe.)

Sormani Välkommen, unge maestro. Tyvärr har vi inte kunnat godkänna er för konservatoriet. Vår lärare i komposition får förklara.

Rolla Vi hoppas ni inte tar illa upp, men ni är bara nitton år och har ännu mycket kvar att lära er. Vår förhoppning är att ni utan konservatoriets hjälp skall kunna fortsätta utbilda er och kanske till och med bättre, då ni blir friare. Livet på konservatoriet är en slaveridriven träldom. I Busseto med dess lättare krav kan ni vara friare till att utveckla er.

Verdi Är då mina kompositioner ingenting värda?

Sormani Det har vi inte sagt. De är perfekta.

Verdi Så vad är då felet? I vad har jag brustit?

Piantanida Ni har inte brustit i någonting, unge man. Ni bara inte räcker till. Ni är för rigoröst fixerad vid formen och den strikta harmonikens regler, varför ni är kliniskt fri från utsvävningar, men vad är musik om inte utsvävningar? Vad vore Beethoven utan sina improvisationer, vad vore operan utan känslomässiga utbrott i orkestern och hos solisterna, er handfasta och taktfasta musik ger inte utrymme för variationer och improvisationer, som om ni saknade musikalisk fantasi. Ni kanske inte har någon fantasi över huvud taget.

Verdi Jag har inte kommit hit för att bli förolämpad.

Piantanida Ni ska vara tacksam för att vi är ärliga. Vi säger som det är. Ni har dramatisk talang som musiker, men det behövs mer än så. Om ni ska bli kompositör måste ni kunna visa bättre förutsättningar för nyskapande.

Verdi Jag är alltså för rigorös och formell.

Piantanida Er musik är bara svartvit och saknar färger, och vi tror inte att ni någonsin kommer att kunna skaffa er några färger.

Rolla Det är väl ändå att vara väl grov, kollega. Hopp finns det alltid.

Piantanida Ja, men inte för ögonblicket.

Verdi Det är ni som är fyrkantiga och rigorösa och formellt förstelnade. Jag borde aldrig ha visat er akademiska stelhet någon tillit.

Piantanida Och du är en stursk och inbiten buffel som stängas mot skuggan av din egen envishets hopplöshet i bondsk tölpaktighet och inbiten dumhet. Åk hem till byn och fortsätt spela orgel där i kyrkan på söndagar och begravningar.
(Giuseppe lämnar rummet utan ett ord.)

Rolla Det var väl ganska grymt och hjärtlöst.

Piantanida Varför sade du ingenting? Ärligt talat tror jag inte den drängen har mycket till hjärta.

Sormani Du slaktade honom, men jag tror inte han låter sig slaktas.
Rolla Tro mig, han kommer att finna andra vägar än våra.
Sormani Det tror jag också.

Scen 3. Busseto

Barezzi Det är inte hela världen, Giuseppe. Du har ju ändå ett gott liv här med alla dina musikaliska verksamheter, du är eftersökt och outhärlig som kapellmästare och organist, och du får ju ändå studera under självaste Vincenzo Lavigna.

Giuseppe Det är ändå Milano jag måste satsa på. Det är där jag har min framtid och kommer att få något vettigt att göra.

Barezzi Är du inte nöjd med Lavignas undervisning? Är han inte god nog åt dig?

Giuseppe Han är förträfflig, käre svärfar, jag kunde inte få någon bättre lärare, men det är så mycket han inte kan undervisa mig i. Jag får bara skriva fugor och kanon, kanon och fugor i det oändliga och får inte lära mig något om instrumentation eller dramatisk komposition.

Barezzi Men det som han inte räcker till får du väl lära dig själv?

Giuseppe Ja, jag har ju inget annat val. Därför vill jag till Milano. Där kan jag studera operorna och det dramatiska arbetet med dem på scenen. Där har jag min verklighet.

Barezzi Men vill Margherita följa med dig till Milano? Klimatet där är mera ohälsosamt med osund fuktighet och råa vintrar.

Giuseppe Vad säger du, Margherita? Är Milano något för dig?

Margherita Jag följer dig, Giuseppe, vad du än gör. Jag är ju din hustru, och jag väntar ditt barn. Ditt liv är mitt liv. Allt vad du vill och gör vill jag helhjärtat understödja dig i, liksom far alltid har gjort.

Giuseppe Hade jag kommit in på konservatoriet hade det varit lättare. Då hade vi varit försörjda, men nu måste vi kämpa för brödfödan.

Margherita Det går säkert bra. Så länge du vet vad du vill och kan göra det är jag lycklig med dig, för bara då vet jag att du själv är lycklig. Vi får det säkert bra i Milano, även om du måste kämpa, men förr eller senare kommer du in i operans värld.

Giuseppe Det tror jag också. Vad tror du, svärfar?

Barezzi Jag kan inte tro något annat. Jag är bara orolig för Margheritas hälsa i den osunda storstaden.

Margherita Det är inte jag, far. Själens hälsa är viktigare än kroppens, och om själen är frisk kan kroppen inte klaga. Ingen människa kan vara friskare än Giuseppe, och jag känner mig trygg med honom även om han skulle lida nöd i världens osundaste miljö.

Barezzi Ni har naturligtvis min välsignelse. Jag hoppas det går bra.

Giuseppe Det går bra så länge det går framåt.

Barezzi Jag tror på dig, min gosse, och Margherita kommer aldrig att svika dig.

Akt II scen 1.

Giuseppe kommer hem till ett hem i sorg.

Barezzi Det var inte ditt fel, Giuseppe.

Giuseppe Försök inbilla det någon annan.

Barezzi Din lilla dotter var för svag för detta livet. Hon kunde inte överleva.

Giuseppe Men jag försummade henne och Margherita, som fick vara sjuka här hemma medan jag bara härjade i Milano.

Barezzi Men Milano är ditt liv, gosse. Det är där du skall vara, det är bara där du kan finna en framtid, och hur gärna stadens fäder än skulle vilja hålla kvar dig här i Busseto går det inte. Operan finns i Milano, och ditt liv är i operan i Milano. Hur gick det?

Giuseppe Min opera kommer troligen att framföras trots många om och men. Jag komponerade den med glädje, så den kommer att bli bra, men många hinder återstår. Hur mår Margherita?

Barezzi Hon är ledsen naturligtvis, men hon mår bra.

Giuseppe Jag måste få se henne genast.

Barezzi Det är ditt privilegium.

(Giuseppe öppnar dubbeldörrarna till sängkammaren, där Margherita ligger till sängs i mitten av kammaren, svårt medtagen. Giuseppe går rakt in.)

Margherita Giuseppe! *(sträcker armarna mot honom)*

Giuseppe Det var mitt fel. *(omfamnar henne ömt)* Jag var inte hemma.

Margherita Inbillar du dig att hennes liv hade kunnat räddas om du var hemma? Så övermänsklig är du inte, att du kunde ha härskat över döden. Hur gick det i Milano?

Giuseppe Min älskade, min opera kommer att framföras. Vår lycka är gjord. Vi måste flytta till Milano. Orkar du?

Margherita Med dig orkar jag vad som helst.

Giuseppe Det är ett hårt och svårt liv du gift dig med när du gifte dig med mig.

Margherita Vad kunde jag annat? Ingen kärlek är någonsin emotståndlig. Vi gifte oss med varandra enbart av kärlek, och då får vi stå vårt kast. Inte ens min far kunde stå oss emot.

Giuseppe Men din dotter...

Margherita Hon fick inte ens leva tillräckligt länge för att förstå någonting av vad som hände. Hänt är hänt, och ingen olycka kan vridas tillbaka. Det är bara att fortsätta ändå och köra vidare. Och du har ju nu din opera att leva för.

Giuseppe Och dig.

Margherita Ja, även jag har din opera att leva för.

Barezzi (har kommit in) När ämnar du genomföra flyttningen till Milano?

Giuseppe Så snart som möjligt.

Barezzi Margherita kan inte resa sig ur sängen på en månad.

Giuseppe Jag vet.

Barezzi Jag var emot er flyttning till Milano från början på grund av hennes sårbara hälsa. Men hon är envis och insisterar för din skull. Jag ber dig bara att uppskjuta det så länge som möjligt.

Giuseppe Naturligtvis. Det kommer att dröja minst ett halvår. Vi har ju också vår lille nyfödde son att ta hänsyn till, och honom kommer jag inte att försumma.

Margherita Du försummade aldrig din dotter. Det får du aldrig tänka.

Giuseppe Varför dog hon då? Faktum är att hon var utan sin fader. Det fanns ingen annan anledning, eller åtminstone var det den enda negativa faktorn i hennes liv som kunde påverka det.

Margherita Du tänker fel. Du är orättvis mot dig själv. Var då åtminstone saklig. Hon var inte mer än bara vanligt mänskligt sjuk, och hon var bara ett år. Tänk på din son nu i stället.

Giuseppe Vi är lyckligt lottade som fortfarande har ett barn kvar att tänka på och älska.

Margherita Nu resonerar du som en människa.

Barezzi Hur långt har Milanoprojektet kommit?

Giuseppe Det har kommit i gång men måste fortlöpande bearbetas, så att inga ansträngningar avstannar.

Barezzi Har du fått kontakt med Merelli?

Giuseppe Inte direkt men indirekt.

Barezzi Hur menar du?

Giuseppe Jag har fått kontakt med hans ledande sopran, en viss Giuseppina Strepponi, som jag har lyckats få intresserad av min opera. Jag tror att hon är rätta vägen.

Barezzi Är hon inte hans älskarinna?

Giuseppe Ja, han har ett barn med henne.

Barezzi Du ger dig i kast med en äventyrlig värld, min gosse. Merelli är som impresario en hänsynslös maktmänniska som inte tvekar inför att offra människor på sin väg som inte når upp till hans krav. Giuseppina Strepponi må vara på toppen av karriär och ryktbarhet för närvarande, men han har utnyttjat henne och gjort henne till en dålig kvinna, men hon kanske räcker till för att hjälpa dig på traven. Men var medveten om att Merelli inte kommer att tveka inför att låta dig försvinna om han känner för det. Det enda som betyder något för honom på lång sikt är pengar och succé. Han kör över alla mänskliga svagheter och faktorer.

Giuseppe Men han har gott väderkorn. Han har aldrig misslyckats eller begått något misstag.

Barezzi I stället har andra fått betala för hans ofelbarhet. Jag hoppas du slipper bli hans offer.

Giuseppe Han är min enda möjlighet, och min enda möjlighet att nå honom är Giuseppina Strepponi.

Barezzi Jag kan bara be dig lycka till. Flytta då med din familj till Milano, men se till att du inte beblandar dig med några oegentligheter.

Margherita Far, du vet väl att Giuseppe är oförmögen till något oegentligt.

Barezzi Än så länge. Men vad menar du?

Margherita Han är ju hederligheten själv. Lika litet som någon kan lura honom kan han lura någon.

Barezzi Det ligger någonting i vad du säger.

Giuseppe Får jag nu äntligen se min son?

Barezzi Jag ska be sköterskan hämta in honom. (*går ut*)

Giuseppe (*faller på knä vid hennes sida*) Min älskade, jag är otröstlig för att jag inte fanns vid din sida när du behövde mig mest.

Margherita Hon är i en bättre värld nu men är med oss fortfarande från ovan bland änglarna där uppe. Jag kan känna att hon ler. Hon är trots allt lycklig med oss.

Giuseppe Tyvärr kan jag inte se vad du ser, men jag måste lita på ditt ord. (*Sköterskan kommer in med barnet, Icilio, två månader gammal.*)

Margherita Här har du din son.

Sköterskan Välkommen hem, maestro. Han gråter åtminstone inte.

Giuseppe Må han aldrig gråta, så som vi har gråtit. (*reser sig och tar barnet i sin famn*)

Margherita Torka tårarna. Vi lever.

Giuseppe Och snart flyttar vi till Milano. (*vyssjar och jollrar med barnet: Margherita njuter och ler.*)

Scen 2. I operalogen.

Strepponi Du måste träffa den här unge maestron, Bartolomeo. Jag ser honom som den mest lovande av våra yngre operakompositörer.

Merelli Men han har ju inte komponerat en enda opera ännu.

Strepponi Det är just det han har gjort. Han har bara inte fått den uppförd ännu.

Merelli Begär han som alla andra att vi ska göra det åt honom?

Strepponi Vore det inte värt det, om det är en bra opera?

Merelli Det vet man aldrig förrän när det är för sent. De flesta är fiaskon. Det gäller att undvika fiaskon.

Strepponi Men alla är inte fiaskon.

Merelli Nej, undantagen är inte fiaskon.

Strepponi Den här har faktiskt melodiosa förtjänster.

Merelli Det är allt vad folk vill ha. Ge dem en melodi att gå och gnola på, och de betalar vad som helst för vilken löjlig nonsensopera som helst. Det är det vi är till för.

Strepponi Ge honom åtminstone en chans.

Merelli Nåväl, jag ska träffa honom. Men jag måste gå ut nu. Jag får återkomma senare.

Strepponi Ja, återkom senare. Jag ska hålla kvar honom. (*Merelli går ut.*)

Han tänker bara på pengar, men han har gott väderkorn för pengar. Han kan lukta sig till dem, och jag tror att om han får upp vittringen på unge Verdi, så släpper han aldrig den vittringen.

(Giuseppe kommer in.)

Giuseppe Tack för att ni ville träffa mig, signorina Strepponi.

Strepponi Er opera är intressant, och jag tror vi skulle kunna intressera Merelli för den. Men ni måste ha tålamod.

Giuseppe Jag har alltid tålamod. Jag har väntat i årtal på att få komma till Milano och i månader för att komma in hit.

Strepponi Ni ger er inte, och det är huvudsaken. Hur mår er fru?

Giuseppe Hon klarar sig, men det har inte varit helt lätt för henne här i Milano.

Strepponi Naturligtvis måste omställningen vara fruktansvärd efter er personliga katastrof med ert förlorade barn. Hur har Margherita klarat det?

Giuseppe Med välbevarat hjältemod och lugn trots allt.

Strepponi Jag kan inte tänka mig något mera förfärligt i livet än att förlora ett barn. Jag är ju moder själv, så jag kan känna med henne.

Giuseppe Då är ni bättre än jag, för jag räcker inte riktigt till på det området. Jag är för självupptagen och arbetar för mycket, medan jag ser hur hon lider och kan ingenting göra.

Strepponi Men ni har så ni klarar er?

Giuseppe Det hjälper inte. Hon förblöder inombords. Det räcker inte om kroppen är frisk när själen bara gråter och svider. Hon går som på rakknivar och låtsas att det inte gör ont. Det enda jag kan göra för att bota smärtan är att arbeta.

Strepponi Och ni arbetar duktigt.

Giuseppe Jag önskar jag kunde arbeta ihjäl mig, bara hon slipper lida.

Merelli (kommer plötsligt in) Nå, här har vi underverket. Så detta är den unge lovande kompositören Giuseppe Verdi, som vill inta La Scala med storm och redan har en opera färdig för erövringen?

Giuseppe (reser sig genast) Signor Merelli, jag är bara en ödmjuk men flitig musikhantverkare.

Merelli Gör er inte till. Jag kan genomsåda en människa genast. Jag ser på er att ni är en ärlig människa, och era stora strålande ögon tyder på lysande ambitioner och framgångar. Jag tror på er genast.

Strepponi Det var det jag trodde.

Giuseppe Betyder det att ni antar min opera?

Merelli Så lätt går det inte. Den måste naturligtvis passera formaliteterna, och det tar tid. Ni måste ha tålamod.

Strepponi Det sade jag också till honom.

Merelli Och det tror jag att ni har.

Giuseppe Jag har vant mig vid att få vänta på allt gott här i livet.

Merelli (till Strepponi) Du har rätt, käraste. Denne unge maestro gör ett gott intryck. Jag tror på honom. Vi ska titta på hans opera genast. *(till Giuseppe)* Och med vår lysande sångerska i huvudrollen, som lägger alla Europas operor för sina fötter, och

som dragit ner hela Wien, kan det bara bli framgång. Men ta det lugnt, min gosse. Fortsätt arbeta och repetera och slita för ert dagliga bröd så länge, så kanske det kan bli någon uppsättning om något år eller två.

Giuseppe Tack, signor Merelli.

Merelli Då kan du gå. (*Giuseppe bugar sig och går.*) Han är ju en lantis. Hur kan en bondgosse komma så långt i musiken? Han lär inte ha varit något underbarn heller. Men det såg jag på honom genast, att han aldrig ger sig. Han har en lombardisk bondes obotligt omedgörliga envishet ända ut i fingerspetsarna.

Strepponi Jag visste att du skulle tro på honom.

Merelli Vi får hoppas på det bästa. Jag ska ge honom en chans, så får vi se. Det är väl dags för vår middag? Kom, min käraste primadonna. (*tar hand om henne och ledsagar henne ut, som om han ägde henne, vilket han gör.*)

Scen 3. Hemma.

Margherita Hur gick din premiär, älskade vän?

Giuseppe Den klarade sig. Det blir fler föreställningar.

Margherita Det gör mig glad. Jag är lycklig för din skull. Äntligen framgång! Nu slipper du slavarbete och svält!

Giuseppe Det har jag aldrig haft något emot, och lyckligtvis har vi aldrig behövt svälta. Men det satt hårt åt. Nu är det värsta över.

Margherita Det gläder mig!

Giuseppe Men det bästa av allt är, att Merelli redan har gett mig kontrakt på två nya operor. Det ger mig kontinuerligt arbete, så nu är vi definitivt på säkra sidan.

Margherita Du har med andra ord fått allt vad du kunnat önska dig.

Giuseppe Men du ser tänd ut. Hur är det med Icilio?

Margherita Bekymra dig inte om honom. Du har din opera och ditt arbete, och det är på rätt bog äntligen!

Giuseppe Du svarar inte? Har han blivit sämre?

Margherita Det går säkert över.

Giuseppe Margherita! Hur är det med honom?

Margherita Doktorn är inne hos honom nu.

Giuseppe Jag måste få se honom. Jag måste få se min son. (*vill gå in*)

Margherita (*hindrar honom*) Inte nu. Doktorn kommer ut snart.

Giuseppe Men varför detta hinder? Vad står på?

Margherita Lugna dig, Giuseppe. Låt oss nu fira din opera och din första framgång.

Giuseppe Du får det nästan att låta ironiskt. Varför får jag inte träffa doktorn?

Margherita Han förbjöd mig att släppa in dig så länge krisen höll på.

Giuseppe Vilken kris?

Doktorn (*kommer ut, allvarlig, vänder sig till Margherita*) Jag är hemskt ledsen, signora. (*till Giuseppe*) Ni kommer för sent.

Giuseppe För sent till vad?

Doktorn Vi kunde tyvärr inte rädda er son.

Margherita Icilio! Mitt enda barn! (*rusar in och kör nästan över doktorn. Rummet öppnar sig med den döde gossen i sängen.*) Icilio! Icilio! (*störtar fram till sängen och begraver ansiktet i sängkläderna hos den döde sonen.*)

Giuseppe Det får inte vara sant!

Doktorn Vi kunde tyvärr ingenting göra. Det är bäst ni tar hand om er hustru. Jag återkommer inom det snaraste. (*går ut*)

Giuseppe (*går fram till Margherita och tar hand om henne*) Margherita!

Margherita (*otröstlig*) Vår enda son! Vårt enda barn!

Giuseppe (*ömt med armen om henne*) Vi kan få nya.

Margherita (*stirrar vilt på honom*) Försök inte! Nu har jag förlorat båda! Det kan inte bli fler! Förstår du inte? Jag har misslyckats som moder! Jag kan inte få barn! Jag kan inte ha barn! Jag fick ju inte behålla ett enda! (*kreoverar i tårar*)

Giuseppe (*omfamnar henne ömt*) Min älskade! Smärtan är outhärdlig, men vi måste överleva den!

Margherita Jag vill inte överleva den! Jag kan inte överleva den! Jag är slut som moder! Jag har misslyckats som din hustru! Jag duger ingenting till! Jag är mera död än mina barn!

Giuseppe Margherita! Margherita! (*försöker ömt trösta henne med alla medel, men hon är desperat i sin otröstlighet.*)

Scen 4.

Strepponi Du kan inte be honom skriva en opera buffa när han just har förlorat sitt andra barn.

Merelli Det är redan gjort. Kontraktet är skrivet. Han måste göra det, och han kan göra det. Han har redan satt i gång.

Strepponi Man kan inte piska en kompositör till att komponera en komisk opera när han just har förlorat sin enda son.

Merelli Han kan göra vad som helst. Han kan komponera vad som helst. Jag vet det. Jag känner honom redan. Han blir vår största triumf.

Strepponi Är du då inte mänsklig? Tar du ingen hänsyn?

Merelli Man kan inte ta hänsyn i den här branschen. Man får inte operor skrivna och uppförda med att ta hänsyn. Man kan inte stoppa en opera, allra minst om den är komisk. Folk måste få skratta. Verdi har tagit steget över Rubicon in på operaestraden. Då får han finna sig i att se föreställningen till slut. Och han är ansvarig för den.

Strepponi Det enda han duger till nu är att skriva ett Requiem.

Merelli Då känner du honom inte. Han är bonde, och alla hans förfäder har varit bönder i alla generationer. De kan konsten att anpassa sig till vädret och överleva och få skörden bärgad ändå. Verdi är inget undantag.

En jungfru (*kikar in*) Maestro Verdi är här.

Merelli Visa in honom genast! (*jungfrun försvinner*)

Strepponi Skona honom!

Merelli Inte så länge han inte skonar sig själv. (*Giuseppe kommer in.*)
 Välkommen, min käre vän! (*omfamnar honom faderligt*) Gratulerar! Din opera tar inte slut! Den får fler föreställningar!

Giuseppe Jag vet.

Merelli Hur går det med den nya?

Giuseppe Jag arbetar på den.

Merelli Vi vet att vi kan lita på dig. Ingenting kan knäcka dig.

Strepponi Hur mår din hustru?

Giuseppe (*blygt, mot henne*) Tyvärr inte så bra. Hon är otröstlig fortfarande.

Strepponi Det är inte så konstigt.

Merelli Tur då att du har ditt arbete, så att du kan avleda tankarna från sorg till glädje.

Giuseppe Ni får det att låta så enkelt.

Strepponi Kan vi göra något för att hjälpa dig?

Giuseppe Nej, ingenting.

Merelli Jag är säker på att du och er doktor gör allt vad ni kan.

Giuseppe Naturligtvis.

Strepponi Säg bara till om vi kan hjälpa er med det minsta lilla.

Merelli Vi har höga förväntningar på uppföljaren till din första opera. Den andra brukar alltid bli ännu bättre.

Giuseppe Det får vi se.

Strepponi Kom ni hit i något ärende?

Giuseppe (*blygt*) Ärligt talat, så kom jag hit för att be signor Merelli om att slippa skriva den där komiska operan. Det är svårt att arbeta på den när min fru ligger sjuk.

Strepponi Är det allvarligt?

Giuseppe Det är en kris, och man måste arbeta sig igenom den. Men jag förstår att min bön är omöjlig.

Merelli Min käre vän, jag tror att arbeta på operan är det bästa du kan göra. Den är komisk och rolig, den piggar upp, den höjer humöret, det är sådant du behöver tänka i stället för dina sorger. Sedan när den är färdig gör den succé, den bringar intäkter och du får det bättre ställt, och så kan du och din fru kanske rentav flytta till en bättre bostad. Sedan börjar livet för er.

Giuseppe Ni får det att låta så enkelt.

Merelli Konsten är att inte göra det svårare än det är, att inte lägga sten på börda med att oro sig i onödan, att inte älta sorger och bekymmer utan i stället att ständigt springa ifrån dem med fantasins flykt ut till skönheten i den gudomliga skaparglädjen.

Giuseppe Jag ska göra mitt bästa.

Merelli Det är jag säker på. Ni kommer över det, både din fru och du. Sedan blir det bara sus och dus.

Giuseppe Som sagt var, ni får det att låta så enkelt.

Merelli Det är enkelt, min son. Det är bara du som kan göra det svårt, och det är dumt, för det gör man alltid i onödan.

Strepponi Låt honom gå nu, Bartolomeo. Han har fått veta att han inte kan lägga ner sitt arbete, han har accepterat att fortsätta, och du är nöjd, så låt honom gå.

Merelli Är det bra så, maestro?

Giuseppe Vi får göra det bästa av saken. (*är angelägen om att gå*)

Merelli Så ska det låta. (*Han går.*)

Nå, Giuseppina? Visst klarar han biffen?

Strepponi Han har det svårt. Han kom hit för att slippa biffen. Nu slipper han den inte.

Merelli Det blir nog bra, ska du se. Han är inte den som ger upp eller viker sig.

Strepponi Det är inte honom jag är orolig för. Det är hans hustru.

Merelli Han tar nog väl hand om henne, ska du se.

Strepponi Det gör han säkert, men frågan är om ens han räcker till.

Merelli Det är inte vårt bekymmer. Kom nu. Supén väntar. (*Han eskorterar henne ut precis som förra gången.*)

Akt III scen 1. Hemma.

Barezzi (vid sin dotters sjukbädd) Var tapper, min dotter. Du har hela livet framför dig.

Margherita (matt) Försök inbilla det någon annan. Far, mitt liv är slut. Jag vet det. Jag har ingenting mera att leva för än min längtan efter mina barn.

Barezzi Men du har ju en man! Och han håller på att bli berömd! Snart har ni ert på det torra, och ni kommer att få kunna leva gott och lyckliga i alla era livsdagar.

Margherita Du är öm och god och försöker trösta mig, men du vet inte vad du talar om. Du vet ingenting om verkligheten. Verkligheten är mina döda barn. Jag har ingenting annat. Jag förlorade allt när jag förlorade dem, och jag kan inte leva utan dem, om jag inte får dem tillbaka. Mitt enda sätt att få dem tillbaka är att bege mig till dem.

Barezzi Så får du inte säga, Margherita. Jag förbjuder dig. Du måste leva, du måste leva för livet, det är varje människas högsta plikt. Döden är bara till för att uppskjutas. (*En dörr går.*) Jag tror det är din man som kommer hem.

Margherita Han har arbetat hela dagen. Han håller på att arbeta ihjäl sig. Han försöker arbeta sig bort från vår tragedi, men det lyckas inte. Krampaktigt försöker han då skriva en komisk opera, det har han kontrakt på, han slipper inte kontraktet, så han skriver den i bitter vrede medan han bara bekymrar sig för mig. Hur tror du det kan bli en komisk opera av det?

Barezzi Det låter bisarrt.

Margherita Ja, inte sant?

Giuseppe (kommer in) Välkommen, svärfar. Hur står det till med henne?

Barezzi Jag försöker trösta henne, men hon bara längtar efter sina döda barn.

Giuseppe Ja, jag vet. Hon försöker trösta sig med sin otröstlighet, som hon hela tiden därför förvärrar, medan hon långsamt men säkert glider ifrån oss för att mer och mer bli liksom en skugga som av sina barn. Ack, det är outhärdligt.

Barezzi Kan du skriva en komisk opera under sådana omständigheter?

Giuseppe Jag måste. Jag har inget val. Jag har piskan bakom ryggen. Jag har bundit mig till Merelli och operan till liveget slavarbete kanske på livstid. Jag kommer inte undan. Medan min hustru bara gråter och glider in i de dödas skuggor måste jag krampaktigt skratta och vara komisk för att underhålla en galen yttlig operapublik. Merelli ska få sin komiska opera. Men jag tror inte att någon kommer att skratta åt den. I bästa fall blir hela operan bara en ansträngd grimas.

Barezzi Jag förstår dig. Hälsa på Margherita. Hon har längtat efter dig.

Giuseppe Det tror jag inte. (*går till sängen, knäfaller och hälsar sin hustru med att omfamna henne*) Förlåt att jag inte varit hemma.

Margherita Du måste ju arbeta. Hur går det med operan?

Giuseppe Premiären närmar sig. Jag gör så gott jag kan. Men jag har lika svårt att skratta som du.

Margherita Den blir säkert rolig ändå. Du kan ju. Bara du vill kan du åstadkomma vad som helst. Det vet jag. Jag har alltid trott på dig, precis som min far. Vi sviker dig aldrig, även om jag snart måste resa bort.

Giuseppe Min älskade, än finns det hopp.

Margherita Så heter det alltid när någon skall dö.

Barezzi Doktorn är här.

Giuseppe Låt honom komma in.

Margherita Låt honom komma in och bidra till dysterheten med sin ledsamt beklagande min. Han förstår mig. Gå ut till honom, Giuseppe, och underhåll honom medan jag får tala ensam med far.

Giuseppe Som du vill, min älskade.

Barezzi Jag kommer ut och säger när ni får komma in. (*Giuseppe går ut.*)

Vad har du på hjärtat?

Margherita Jag vill att du tar hand om en sak för mig.

Barezzi Vad då?

Margherita Den här ringen. (*tar av sig en ring*) Den fick jag av Giuseppe's mor som tecken på att jag var ansvarig för Giuseppe och måste ta hand om honom. Det kan jag inte göra längre. Därför måste jag ge ringen vidare.

Barezzi Till vem då?

Margherita Du skall ta hand om den för mig. Du skall ge den till den som kommer efter mig, som bättre kan ta hand om Giuseppe än jag.

Barezzi Åter talar du dåraktigt om att du måste lämna oss. Det förbjuder jag. Kämpa, min dotter!

Margherita Jag har kämpat, men jag kunde inte kämpa mot mina barns död. Jag har förlorat, och det enda jag kan göra är att erkänna mitt nederlag. Men den som du skall ge ringen till efter mig måste du själv kunna godkänna. Jag ger dig uppgiften

att vara censor åt Giuseppe i valet av min efterträderska. Jag räckte inte till, men hon måste räcka till.

Barezzi Jag tar din uppgift på djupaste allvar.

Margherita Det vet jag att du gör, och jag vet att du kommer att finna den rätta.

Doktorn (kommer in med Giuseppe efter sig) Jag är ledsen, men jag kan inte vänta. Jag har andra patienter också. Ni lever åtminstone fortfarande, signora Verdi.

Margherita Gör jag? (*observerar doktors bestämda uttryck*) Jag tror doktorn vill vara ensam med mig. Gå ut, pappa, så länge med Giuseppe. Doktorn släpper in er sedan.

Doktorn (till herrarna) Ja, jag bör vara ensam med patienten. Jag måste ju undersöka henne.

Barezzi Kom, Giuseppe. (*går ut med Giuseppe. Doktorn tar fram stetoskop och sätter sig att undersöka Margherita.*)

Scen 2. Merellis vräkiga hem.

Strepponi Du kan inte tvinga honom att skriva en komisk opera när hans fru ligger döende.

Merelli Han har själv skrivit på kontraktet. Han har inte råd att förlora det, i synnerhet inte om hans fru ligger sjuk.

Strepponi Men bör du inte visa lite anständig hänsyn och mänsklighet? Låt honom åtminstone få andrum och uppskjut premiären.

Merelli Operan är klar. Den kan inte göras ogjord. Det är bara att sätta upp den. Var nu lite resonlig, Giuseppina. Hans första opera gjorde succé, ingen braksuccé men dock succé, och det var bara för honom att fortsätta, vilket han gjorde. Det att hans lille son dog och han ändå fortsatte arbeta utan att släppa på takten bevisar hans kvalifikationer. En Donizetti hade fått nervsammanbrott, och en Vincenzo Bellini hade dött för mindre. Men Verdi bara fortsätter komponera, även när hans fru ligger dödssjuk. Det är musikens makt, Giuseppina. Låt den härja.

Strepponi Vad jag är rädd för är att den inte blir äkta. Han kan inte lägga sin själ i en komisk farsopera när hans fru är dödssjuk och han just har förlorat båda sina barn. Det går inte ihop. Vad jag är rädd för är ett dunderfiasko. En sådan komisk opera kommer inte att vara övertygande, och den kommer inte att ha någon smittande glädje att kunna förmedla.

Merelli Du målar fan på väggen, men fan finns inte och har aldrig funnits. Att måla fan på väggen är ren skuggrädsla och vidskepelse. Operan är klar, den repeteras, maskineriet är i full gång och kan inte stoppas, det är bara att löpa linan ut, så får det bära eller brista. Men även om inte denna opera bär sig vet jag att Verdi kommer att göra det.

Strepponi Det tror jag också.

Merelli Då är vi åtminstone överens på den punkten.

Strepponi Jag oroar mig ändå för konsekvenserna.

Merelli Det blir en senare fråga. Nu är det premiären som gäller.

Strepponi Som du vet, har jag bett Verdi komma hit. Jag tror det är lämpligt att du inte är närvarande, när jag ska försöka uppmuntra honom.

Merelli Jag förstår. Jag ska inte plumpa till det i onödan. Jag försvinner.

En betjänt (kommer in) Maestro Verdi är här.

Merelli Punktligt som vanligt. Bra. Jag går. Släpp in honom när jag är utom hörhåll. (går)

Strepponi Stackars unge maestro. Han har redan fått en dålig start i livet, fatiga förhållanden och ett havererat familjeliv. Vad kan jag egentligen göra för honom?

Giuseppe Ni bad mig komma.

Strepponi Jag har förstått att er andra opera är färdig, och Merelli är begeistrad över den. Han är säker på att den blir en succé.

Giuseppe Det är inte jag.

Strepponi Varför inte?

Giuseppe Den är komponerad helt utan övertygelse. Det är inget fel på musiken, men jag har inte kunnat lägga ner någon själ i den, då jag är utan själ själv så länge min hustru är så sjuk.

Strepponi Jag har bett Merelli lägga ner den för att undvika ett troligt fiasko, men han säger att han inte kan stoppa maskineriet.

Giuseppe Det är helt riktigt. Den blev helt färdig och kan tyvärr inte stoppas.

Strepponi Finns det något hopp för er fru?

Giuseppe Nej. Hon är egentligen inte sjuk, men hon har gett upp. Hon vill inte leva längre, och inte ens min musik räcker till längre för att uppliva henne. Hon längtar bara efter sina döda barn.

Strepponi Jag beklagar.

Giuseppe Hon är inte död ännu, men det är bara det som fattas. Min komiska opera blir ett falskt klingande mardrömsnöje som det blir svårt att uthärda och ännu svårare att överleva. Jag beklagar att jag inte duger mycket till, signorina Strepponi.

Strepponi Merelli och jag tror ännu på er.

Giuseppe Det är ni då de enda som gör.

Strepponi Var inte så bitter. Er svärfar stödjer er ju också.

Giuseppe Ja, utan honom hade det varit över för länge sedan. Det är bara tack vare honom jag och Margherita har överlevt så här långt, men det kan brista när som helst.

Strepponi Det blir ett liv även efter premiären.

Giuseppe Det tror inte jag på.

Strepponi Merelli släpper er aldrig.

Giuseppe Jag är rädd för det.

Strepponi Var inte det. Han har anledning att tro på er, och jag tror på er ännu mera.

Giuseppe Varför det?

Strepponi Det blir svårt att förklara, men jag har funderat länge på det. Både Rossini, Donizetti och Bellini har den perfekta musikaliteten och ariornas gåva, men ni har något mera. Bellini har skapat den oändliga melodin, vars skönhet man kan dö av, men ni har förädlat den och åstadkommit något mera helgjutet, jag skulle vilja kalla

det den perfekta melodin, en melodi som genast fastnar första gången man hör den och som man sedan aldrig glömmer. Ni har den gudomliga melodins gåva.

Giuseppe Vad jag har lärt mig i den vägen har jag fått från Haydn, Mozart och Beethoven, de yppersta klassikerna. Rossini är lika klassisk men har fastnat i det komiska facket och förytligt klassicismen.

Strepponi Det är det jag menar. Ni har funnit kärnmelodin, melodins innersta väsen och kanske något av en magisk formel för att kunna åstadkomma sådana utan svårighet.

Giuseppe Nej. Mina melodier är aldrig konstruerade, och en konstruerad melodi kan aldrig bli en riktig melodi. Den måste vara levande från början. Jag får idéer främst när jag umgås ute i det fria, och det är inte alltid jag har möjlighet att fånga och uppteckna idéerna, men när jag lyckas blir de vanligen riktiga bestående melodier.

Strepponi Det är det jag menar. Fortsätt med det. Där har ni er linje och er mission. Med den kan ni göra mera för den italienska operan än någon annan.

Giuseppe Det finns alltid andra. Jag kommer att ha lika många efterträdare och konkurrenter som jag haft företrädare, och ingen kan överträffa Mozart. Nej, nu måste jag gå hem till min sjuka fru. Vi har just nu ingenting mera att säga varandra. Ursäkta mig, signorina.

Strepponi Ni är alltid välkommen. (*Giuseppe bryter hastigt upp.*) Han är verkligen nästan färdig, men han får inte ta slut.

Merelli (kommer in) Jag hörde alltsammans. Ursäkta mig, men jag kunde inte låta bli. Men jag ger dig rätt i allt. Jag släpper honom aldrig, och vi måste fortsätta tro på honom. Det finns ingen anledning att inte göra det.

Strepponi Ja, vad som än händer är han här för att stanna.

Scen 3. Hemma.

Barezzi sitter ensam i salongen, beklämd.

Giuseppe (kommer in) Hur är det med henne?

Barezzi Doktorn är inne hos henne nu.

Giuseppe Vad tror du, svärfar? Hur långt har hon kvar?

Barezzi Min son, hon har redan sagt farväl. Det gjorde hon för länge sedan. Egentligen följde hon redan med Icilio bort härifrån. Hon har bara lämnat kvar en skugga av sig själv efter det. Det är för din skull denna skugga ändå har dröjt kvar. Hon fruktar inte döden. Det har hon aldrig gjort. Det enda hon har fruktat är något helt annat.

Giuseppe Vad då?

Barezzi Hon har fruktat att du skulle ge dig själv skulden för vad som har hänt.

Giuseppe Men jag är ju far. Jag är ansvarig för allas våra liv. Om mina barn dog var jag ansvarig för det. Om nu Margherita dör är jag även ansvarig för det. Det måste inte ha gått på det här sättet. Jag hade kunnat styra det annorlunda.

Barezzi Det är just det hon har varit rädd för, att du skulle tänka så. Därför har hon kämpat så länge och nästan blivit lika envis som du i sitt framhårdande i att stanna kvar fastän hennes liv är förbi.

Giuseppe Varför måste detta drabba oss? Varför måste detta drabba henne? Vad ont har hon gjort? Vad ont gjorde våra barn? Varför slår oss Gud så hårt?

Barezzi Skyll inte på Gud. Det är bara dåraktigt. Den frågan uppstår vid varje naturkatastrof. Vad som hänt oss är ingenting annat än en olycka och en naturkatastrof. Olyckor händer bara. Ingen är ansvarig, och ingen kan hållas ansvarig, och att skjuta skulden på Gud är bara barnsligt.

Giuseppe Jag vet. Jag är en dåre, men det blir man lätt när förtvivlan har stängt en inne i ett fängelse utan utgång för ett brott som man inte har begått, eller som du säger, en olycka, som man fått skulden för, utan att det fanns någon orsak till den.

Barezzi Vi måste bara uthärda det. (*Doktorn kommer ut.*) Nu kommer doktorn.

Giuseppe (*ser upp nästan förebrående förvåntansfullt*) Nå?

Doktorn Jag beklagar. Det är som jag fruktade. Det är hjärnhinneinflammation.

Giuseppe Vad betyder det?

Doktorn Hon har ingen chans.

Giuseppe Är hon vid medvetande?

Doktorn Nätt och jämnt. Hon har mycket ont, och ni bör inte trötta ut henne. Hon är fysiskt och själsligt överansträngd till döds. (*tar med sig herrarna in till Margheritas rum, där dörrarna öppnas. Han går mellan dem och leder dem in. Giuseppe faller genast ner vid hennes sida.*)

Margherita (*försöker le*) Det är lugnt, Giuseppe. Snart är det över. Det var roligt så länge det varade.

Doktorn Ni får inte anstränga er.

Margherita Det gör jag som jag vill. Ännu lever jag, doktorn, trots alla era dåliga prognoser. Jag har accepterat att mina barn är döda, men själv dör jag inte utan vidare, och det är i så fall det sista jag gör.

Giuseppe Du är och förblir den enda signora Verdi.

Margherita Nej, Giuseppe, du kommer att gifta om dig. Det vet jag. Det har jag sett till. Pappa kommer att hjälpa dig med den saken. Allt är förberett. Jag skall bevaka dig från ovan och se att det går dig väl och du får den rätta. Jag tog slut, men livet fortsätter, och det är ditt att fortsätta dela med en annan som jag fast bättre.

Giuseppe (*kysser hennes händer*) Jag kommer alltid att vara dig trogen.

Margherita Det är en annan sak. Jag tror inte att du kommer att försöka få barn igen, men uteslut ändå inte den möjligheten. Det vore synd på en så präktig och grann ung man. Du är ju bara 26.

Barezzi Prata inte. Ansträng dig inte.

Margherita Håll käften, pappa. Jag pratar inte bredvid mun. Tvärtom. Jag ser allting klart. Jag vet att jag redan håller på att återfödas. Du får förlåta mig, Giuseppe, att jag måste lämna dig. Hur gick det med din stora strålande opera buffa?

Giuseppe Håna mig inte. Dess premiär i ditt tillstånd är rena skräckscenariot, som en enda stor hädelse.

Margherita Tror du inte den kommer att göra framgång? Tror du inte du kan vara lika rolig som Rossini? Tror du inte på din egen glädje?

Giuseppe Håna mig inte, Margherita. Du vet att jag avskydde att komponera den och att den bara gjorde mig arg hela tiden. Den operan är min förbannelse.

Margherita Är inte operan det över huvud taget? Du har ju sålt din själ till dess djävul. Du är livegen på La Scala för livet. Du blir aldrig fri. Du komponerade mina barn och mig ut ur livet, och det enda du kan göra är att fortsätta komponera. Är det inte bisarrt? Och du har gjort det helt frivilligt.

Giuseppe Jag har försummat er. Därför har ni dött.

Margherita Nej, Giuseppe. Du har inte gjort mer än så gott du har kunnat. Du har nästan arbetat ihjäl dig för oss, men istället för att själv duka under för överansträngningen har vi råkat göra det utan att vilja det själva. Skit är en del av livet. Jag beklagar. Snart är det över, och jag blir fri, men du stannar kvar i trälldomen. Lycka till.

Doktorn Hon börjar yra. Jag borde inte ha släppt in er alls. Det har fått henne att förvärra krisen. Det här är inte bra.

Giuseppe Jag vägrar släppa henne.

Barezzi Kom, Giuseppe. Lämna henne i fred. Hon måste få vila.

Margherita Vila kan jag göra sedan när jag är död. Så länge jag lever vill jag leva.

Giuseppe Det är i alla fall inget fel på hennes logik.

Doktorn (tar hennes puls) Pulsen rasar. Krisen är akut.

Margherita (till Barezzi) Kom ihåg, pappa, mitt enda arv. Du förvaltar min sista önskan.

Barezzi Min dotter, det blir mitt livs sista och heligaste plikt.

Margherita Då är jag lugn. Ridån går ner även för varje buffa. *(Hon slocknar.)*

Doktorn Margherita!

Giuseppe (ser frågande på honom)

Doktorn Ja, det är över. Hon har fått frid. Nu är hon redan hos sina barn. *(sluter hennes ögon)*

Giuseppe Min älskade! *(begraver ansiktet vid hennes sida)*

Barezzi Frid över dig, min älskade dotter. *(gråter)*

Scen 4. Hos Merelli

Merelli Hur tar han det?

Strepponi Som en man. Han tiger. Han har knappt sagt ett ord, visat något livstecken eller ens visat sig efter sammanbrottet.

Merelli Vet du något om honom? Lever han? Och i så fall hur?

Strepponi Jag har gjort förfrågningar. Han har flyttat till en undermålig bostad, ett enkelt ungarlskyffe, där han stänger in sig, så ingen vet hur han lever egentligen. Man kan befara det värsta.

Merelli Snusk, dryckenskap, grämselse och en oändlig självömkan?

Strepponi Nej, sådan är han inte. Men enligt några av hans bekanta har han släppt musiken helt och hållet och vill inte ha något mera med den att göra, allra minst operan.

Merelli Vi kan inte släppa honom. Vi kan inte låta honom gå och försvinna. Han är omistlig för musiken. Det var inget fel på hans opera buffa egentligen. Den är väl och gediget komponerad av en klart professionell operakompositör, men under omständigheterna kunde han naturligtvis inte lägga in någon entusiasm i instuderingen. Han förutsåg ett fiasko, och han fick rätt.

Strepponi Kunde du inte ha hindrat honom? Jag bad dig ju flera gånger.

Merelli Det är för sent nu. Den är ett avslutat kapitel. Den är lagd på hyllan efter sin enda misslyckade föreställning, och där får den ligga tills kanske någon om hundra år återupptäcker den, inser dess förtjänster och gör den rättvisa. Det är librettot som är misslyckat om något, inte musiken.

Strepponi Om jag känner honom rätt förblöder han i hjärtat och låtsas som att det inte gör ont och inte ens förekommer. Han är spartan. Vi måste göra något åt saken.

Merelli Du har alldeles rätt, och jag är ansvarig för hans situation. Jag får hitta på någonting. Det måste finnas något som man kan locka fram honom med. Han behöver stimulans, men det blir svårt att hitta den rätta tonen. Jag måste försöka hitta på något tjuvknep.

Strepponi Du är ju bra på det. Om han går förlorad förlåter jag dig aldrig.

Merelli Inte jag heller. Jag tänker inte låta honom gå förlorad, Giuseppina.

Strepponi Jag tror du är den enda som kan rädda honom, men, som sagt, du måste hitta den rätta tonen.

Scen 5. Verdis provisoriska bostad, ett fattigt kyffe

Giuseppe Vad ska jag göra? Jag kan ingenting göra. Det är slut med mig. Inte ens musiken kan väcka mig. Margherita, inte ens minnet av dig kan väcka mig eller trösta mig. Jag är slut. Vinet är surt, livet är ännu surare, och jag tål inte ens höra musik längre. För mig gick världen under med dig, Margherita, med dig försvann musiken och allt hopp och allt vackert, alla möjligheter, all lycka blev olycka, och allt jag har kvar är ett enda tomt svart hål av förtvivlan och desperation. Jag tål inte livet längre. Jag kan bara fortsätta leva till min egen olycka. (*Det knackar försiktigt.*) Vem fan vill besöka mig? Han gör det på egen risk. Det kan inte bli tal om något vänligt bemötande. (*går förargad och öppnar; förvånad*) Merelli!

Merelli (tränger sig in) Jag kunde låta bli att komma och besvara dig.

Giuseppe Har det hänt något?

Merelli Det kan man säga. Otto Nicolai har svikit oss.

Giuseppe På vilket sätt? Han var ju alltid vår pålitligaste operakompositör. Han är bättre än jag var.

Merelli Han har vägrat ta sig an ett libretto av Solera, och det vore synd att låta en sådan idé gå i papperskorgen. Det är ett fantastiskt libretto, som gjord för en stor spektakulär opera.

Giuseppe Ni vet att jag inte längre vill ha med operan att göra. Det enda jag har att se fram emot är att bli löst från kontraktet.

Merelli Ta det lugnt, Giuseppe. Jag har lovat befria dig, och du ska bli löst från kontraktet, men ta ändå en titt på det här librettot. Det kanske kan ge dig något annat att tänka på än dina sorger. Det hamnar bara i papperskorgen annars.

Giuseppe Har ni det med er?

Merelli Ja, jag råkar ha det under armen. Här är det. Varsågod. *(övernärmar ett manuskript)*

Giuseppe Jag vill inte ha det.

Merelli Gör vad du vill med det. Jag kan ingenting göra med det utan Otto Nicolai. Det är ditt. Förbruka det. Lycka till. *(tar sin hatt och går)* Förlåt att jag störde.

Giuseppe Ni störde ingenting. Jag hade ändå ingenting att göra. *(Merelli går)*

Vad har han nu hittat på, den gamle räven? Han försöker bara snärja mig på nytt. Det går inte. Jag är färdig. *(slänger förargad manuskriptet på golvet, som faller med några sidor öppna)* Försök inte öppna dig för mig, förbannade bok. Han sade inte ens vad manuset handlade om. Vad står det där? *(kollar den öppna sidan)* Det här känner jag igen. Det är ur Bibeln.

(“Va pensiero, sull’ ali dorate” höres ljuda, som på avstånd. Giuseppe lystrar.)

(Kören och musiken dämpas när han talar igen, men den tystnar inte.)

Det är historien om den stackars galne kung Nebukadnesar, hur han blev ett djur och reste sig igen, och om de förtryckta stackars hebréerna. *(studerar manuset med stigande intresse.)* Merelli har rätt. Detta kan man göra något av. Musiken talar till mig. Jag kan inte släppa den. Det här måste bli en opera. Det kan inte bli annat. *(tar upp manuset ordentligt, sätter sig vid det torftiga skrivbordet och börjar arbeta, medan musiken spelar färdigt.)*

Akt IV scen 1. Sminklogen.

Merelli kommer in, Giuseppina sitter framför spegeln.

Strepponi Är du nöjd nu?

Merelli Fullkomligt.

Strepponi Det är väl närmast en historisk operaf framgång?

Merelli Det kan man lugnt säga. Verdis lycka är gjord. Nu är han etablerad. Nu kan han fortsätta producera operor i det oändliga.

Strepponi Du fick honom fast. Det är väl ett livstidskontrakt du har fixat med honom?

Merelli Näst intill. Ingenting varar för evigt, men han har bundit sig till att producera en ny opera var åttonde månad, och det räcker för att hålla rörelsen i gång och honom sysselsatt. Det spelar ingen roll hur dåliga operorna är, det finns ju inga bra operalibrettister, alla är bara till för att korrumpiera geniala diktares verk,

medan det sedan är musiken som gäller, och den kan Verdi förhöja den uslaste och löjligaste librettotext till vad som helst som går hem hos publiken.

Strepponi Du utnyttjar honom.

Merelli Nej, han ville det själv. Han är sådan. Du är väl själv ganska nöjd med din nya älskare? Jag hörde att du redan väntar barn med honom.

Strepponi Du ville ju inte ha mig till slut. Du tröttnade på mig. Därför var jag lovligt byte och vidöppen för förslag, och Napoleone Moriani är ingen dålig tenor. Han fann mig ensam och tog hand om mig.

Merelli 'Den sköna dödens tenor' är ingen dålig omväxling mot den gamle tyrannen Merelli, som bara använder sig av folk så länge han kan utnyttja dem. Jag gav dig ändå Hofoper i Wien.

Strepponi Du gav mig min karriär. Det är jag tacksam för. Men det kostade mig min heder. Napoleone kan aldrig bli mer än en annan baktrapperomans, han är ju gift och har barn och känner ansvar för sin familj, så han sviker mig nog också på samma sätt som du.

Merelli Klaga inte. Du är berömd. Du har fått din karriär. Vad som händer bakom kulisserna angår inte publiken.

Strapponi Jag klagar inte. Materiellt har jag all anledning att vara nöjd, men det kostade mig mer än vad jag kan betala.

Merelli Så är det i vår bransch. Varje föreställning måste följas av en ny föreställning, man slipper aldrig den nästa, och mot den ruljangsen är varje privatliv helt utan betydelse. Det är bara maskerna som räknas och får synas. Sanningen mår bäst av att vara begravd levande, åtminstone för offentligheten.

Strepponi Du är cynisk.

Merelli Nej, realistisk. God natt, min sköna. Hälsa Napoleone. Jag lyckönskar honom till att ha avlöst mig. (*går*)

Strepponi (vid sminkbordet, betraktar sig i spegeln) Är det då allt vad jag har att se fram emot, smink och maskering, för att dölja sanningen? Adolphe Nourrit satte hellre en kula genom huvudet än överlevde ett fiasko. Det är bara två val man har som artist, att göra slut på självplågeriet och försvinna innan man faller, eller att aldrig förnedra sig till feighet inför någon. Jag har redan blivit dödad så många gånger under kärlekens täckmantel att jag inte kan bli dödad längre, och hur usel han än är vill jag honom inget illa. Jag kan inte vara så infam att jag kunde ruinera honom, så som han har ruinerat mig.

Giuseppe (inträder) Ursäkta mig, jag såg Merelli gå härifrån, så jag trodde ni var ledig.

Strepponi Jag hörde er inte knacka.

Giuseppe Ändå knackade jag flera gånger. Till slut vågade jag bryta tystnaden.

Strepponi Det gjorde ni rätt i. Kom in. Tag plats.

Giuseppe Egentligen ville jag bara tacka er för er hjälp med 'Nabucco'.

Strepponi Det var en glädje att få sjunga Abegailles roll. Operan har gjort mer än bara succé. Jag får gratulera. Det är helt och håller er förtjänst.

Giuseppe Vi fick arbeta om texterna nästan totalt. De var för erbarmliga.

Strepponi Jag vet. Det är en otacksam uppgift att behöva göra fullödlig musik till texter som inte håller.

Giuseppe Musiken kan rädda vad som helst.

Strepponi Den räddade er, och den kanske kan rädda mig. Därför fortsätter jag att sjunga för att bli kvitt mina kvinnliga svagheter och begränsningar. Men ni lyckas göra mer än bara musik. Vet ni vad ni har gjort?

Giuseppe Jag har trälbundet mig till Merelli för galärslavstjänst minst tio år framöver.

Strepponi Det är inte det jag tänker på. Jag talade tidigare om för er att ni har melodins gudagåva. Folk går omkring överallt och nynnars era melodier, varenda positivspelare kör med 'Va pensiero' som har blivit något av en lokal nationalsång och väckelserop, folket väcks av er musik, ni når dess rötter och griper om deras själar, så att de väcks till nytt liv och vågar stå upp mot det österrikiska förtrycket.

Giuseppe Vill ni göra mig till en politisk musiker?

Strepponi Ni är det redan. Upprorsrörelsen har redan kommit i gång. Och er nästa opera är visst något lokalt om lombarderna.

Giuseppe Det är riktigt. Det är en frihetsopera om lombarderna.

Strepponi Där ser ni! Och ni skulle avböja att vara politisk? Ni kan inte frånta er ansvaret. Ni är redan själva folksjälarna och har makten att kunna styra den i positiv riktning mot en frigörelse från Österrike och självständighet.

Giuseppe Hela Italien borde enas.

Strepponi Där ser ni! Ni är medveten om det!

Giuseppe (reser sig) Som sagt var, jag ville bara komma för att tacka er. Jag har mycket arbete framför mig.

Strepponi Ja, ni går väl härifrån direkt till arbetet. Men överansträng er inte. Ni verkar sliten. Era ögon och er blick har förändrats efter era kriser.

Giuseppe Jag är samma människa men har överlevt ett krig.

Strepponi Så kan man se det. Men era ögon avslöjar och berättar mera. Ni har fått en gammal mans ögon. De är trötta och leda vid livet men fortsätter ändå, trogna rutinens lag att hålla fast vid kontinuiteten hur plågsam den än är.

Giuseppe Jag hörde att ni lämnat Merelli och har en ny kavaljer.

Strepponi Merelli tappade intresset för mig och släppte mig, medan Napoleone Moriani fångade upp mig. Sådant händer. En kvinna är bara en kvinna.

Giuseppe Ni låter bitter.

Strepponi Jag är inte alls bitter, bara erfaren.

Giuseppe Jag önskar jag kunde säga samma sak. *(lämnar med ens)*

Strepponi Stackars unge maestro. Han är bara 29, men fastän jag är yngre är jag mera erfaren, medan han är mera skadad. Jag hoppas han kan arbeta ut sig från sitt trauma. *(börjar sminka sig för kommande föreställning)*

(En tyngre knackning på dörren.)

Vem kan det vara? Jag väntar inte någon. Stig in! *(Barezzi kommer in, med hatten i handen.)*

Signor Barezzi! Det var högst oväntat! Vad kan jag hjälpa er med?

Barezzi Det gäller inte mig. Det gäller min svärson, Giuseppe Verdi.

Strepponi Har han problem?

Barezzi Ja, han har problem. Med er.

Strepponi Han var just här. Han nämnde ingenting om något problem.

Barezzi Nej, han är diskret och självbehärskad och säger så litet som möjligt. Jag såg honom komma ut härifrån, varför jag fattade mod att våga mig in till er och diskutera en känslig sak som legat mig om hjärtat länge.

Strepponi Det finns ingen människa jag hjälper hellre än Giuseppe Verdi.

Barezzi Just därför vågar jag vara ärlig. Han är som en son för mig. Hans riktiga far är en bondlurk på landet som nu bara lever på sin sons inkomster, varför jag i många avseenden sett mig kunna vara mera som hans far än fadern, i synnerhet efter vår svåra gemensamma förlust genom min dotter hans hustru.

Strepponi Jag är med.

Barezzi På hennes dödsbädd fick jag lova min dotter att se till att Giuseppe, om han någonsin gifte om sig, måste få den rätta och en som var värdig honom.

Strepponi Han hade en god hustru som gjorde allt vad hon kunde för honom.

Barezzi Ja, hon till och med dog för honom. Men nu råkar jag veta, att det är illa ställt med Giuseppe. Han arbetar för hårt och sliter ut sig och förverkar sin hälsa, och mycket av detta gör han för er.

Strepponi Jag har själv alltid försökt hålla Merelli tillbaka från att utnyttja honom för hårt.

Barezzi Men han arbetar för er. Ni sjunger hans roller, han skapar sina kvinnoroller för er, han komponerar för er, kort sagt, han är kär i er och älskar er. Ursäkta att jag ser en fara däri. Men ni är en mera erfaren kvinna medan han är en sårbar och känslig konstnär som redan skadats för svårt.

Strepponi Vart vill ni komma?

Barezzi Ni har andra förhållanden, ni har barn med andra män, ni ser inte hur han lider, ni ser inte hur beroende han redan har blivit av er, fastän han vet att ert rykte är komplicerat, jag ville egentligen bara be er att lämna honom i fred.

Strepponi Vi ses aldrig utom när han uppsöker mig.

Barezzi Ja, men ni finns alltid till hands och relativt i närheten av honom. Han har er att tillgå, och ni uppmuntrar honom med att tillgodose honom och uppmuntra hans musik och inspirera honom.

Strepponi Kan ni förbjuda mig att vara spontan och ärlig med honom?

Barezzi Nej, det kan jag inte, och det vill jag inte. Jag ville egentligen bara göra er medveten om hans svaghet för er och att den innebär en fara för hans redan sargade själ.

Strepponi (*vänder sig bort från honom mot spegeln*) Jag vet att jag är en dålig kvinna. Det är en yrkesskada. Det finns få kvinnliga artister som inte är fallna kvinnor med snedsteg åt alla tänkbara håll som de bara fortsätter utför med. Jag är inget undantag, och det är egentligen bara balleriner som klarar sig i någon mån, för de måste hålla figuren för sin konst. Men jag kan lugna er. Min nya älskare Napoleone Moriani har skadat mig värre än Merelli, och för att i någon mån komma ifrån denna karusell ämnar jag flytta till Paris. Där är jag på säkert avstånd både från

Merelli och Moriani och Verdi. Han behöver inte vara rädd för mig eller för sin kärlek för mig längre.

Barezzi Och era barn?

Strepponi De stannar naturligtvis i Italien, och jag kommer att besöka dem ibland, men det blir bara för deras skull som jag någon gång kommer tillbaka till Italien.

Barezzi Det är en storartad självuppooffring från er sida för Giuseppe's skull.

Strepponi (reser sig) Nej, signor Barezzi, det är en nödvändig anpassning, ingenting annat. Ni gjorde rätt i att komma hit, och jag är tacksam för det. Det gjorde mitt beslut lättare och stärkte mig i det.

Barezzi Det är jag som skall tacka er. *(kommer fram och kysser hennes hand, bugar sig nästan ödmjukt och går)*

Strepponi Stackars män! De kan aldrig tygla sig själva, och det är alltid vi som får städa upp efter dem. *(fortsätter sminkningen)*

Scen 2. Sex år senare, en salong i Paris 1848.

Rossini Maestro, så roligt att se er igen! Det har gått de mest befängda rykten om er.

Donizetti Dess värre har de flesta varit sanna, men jag är inte död ännu, som Vincenzo Bellini.

Rossini Hans förlust var den värsta i operahistorien. Men jag har hört att vår nye unge maestro som går från klarhet till klarhet har kommit till Paris.

Donizetti Det är därför jag är här, för att få träffa honom.

Berlioz Han dyker säkert upp. Alla är här i kväll. Men vad anser ni, maestro Rossini? Duger han som er efterföljare?

Rossini Han har klarat sig bra hittills.

Donizetti Men han kommer aldrig att kunna komponera en opera buffa. Han är alldeles för seriös och komponerar alldeles för ordentligt.

Berlioz Ändå dög han heller inte för Shakespeare. Hans 'Macbeth' har gjort fiasko överallt.

Rossini Vänta bara. Han kommer igen. Han komponerar långsamt men desto säkrare. Men här har vi vår ledstjärna bland primadonnorna! Välkommen, signorina Strepponi!

Strepponi Jag ser att alla är här i kväll.

Berlioz Det ryktades om att det skulle vara Franz Liszt's avskedskonsert. Den ville ingen missa.

Donizetti Det var inte Liszt. Det var Chopin.

Rossini Lika illa.

Donizetti Maestro Verdi lär vara i staden. Har ni träffat honom, ni, hans främsta uttolkerska?

Strepponi Nej, jag har inte träffat honom.

Berlioz Men här har vi självaste George Sand! Madame, det har sports att Chopin skulle ge en avskedskonsert i kväll. Är det riktigt?

Sand Det vet jag ingenting om.

Berlioz Håller ni inte reda på honom?

Sand Vet ni inte att vi skildes för tre år sedan? Han tröttnade på mig som hans fångvakterska, och jag tröttnade på honom som ständigt döende patient. Efter vad jag vet håller han som vanligt på att hosta sig till döds. Det har han gjort hela livet.

Berlioz Men han dör aldrig.

Sand Han betar sig i alla fall som ett levande lik.

Dumas (blandar sig i samtalet) Jag har hört att han är i England och där har funnit sig en ny beskyddarinna från Skottland.

Sand Det klimatet kommer i så fall att bli hans död.

Hugo (har smugit sig in och avlyssnat konversationen) Beklagar ni att er enlevering av honom till Mallorca med dess mördande råa klimat inte redan då tog livet av honom?

Dumas Monsieur Hugo, George Sand är ändå en dam!

Hugo Är hon?

Dumas Victor Hugo är på sitt sämsta humör idag. Han har kommit hit för att läsa lusen av Giuseppe Verdi, om han får tag i honom, för vanställningen av 'Ernani'.

Berlioz Då hoppas jag Verdi inte infinner sig.

Rossini Här är han. – Välkommen till Paris, min käre maestro! Vi har inte setts sedan ni sökte upp mig i Bologna.

Giuseppe Jag måste ju någon gång äntligen komma till Paris.

Berlioz Giuseppina Strepponi är här. Jag antar att ni känner henne.

Giuseppe (hälsar kallt på Giuseppina) Vi har träffats.

Rossini Är det allt ni har att säga henne, efter så många år, medan hon är er främsta uttolkerska?

Strepponi Jag tror knappast Giuseppe Verdi har kommit hit för att träffa mig.

Hugo Nej, han har väl bara kommit för att sätta upp en av sina berömda blodiga operor.

Donizetti Akta dig, Giuseppe. Victor Hugo är på krigsstigen.

Giuseppe Jag är van vid slaktningar på scen, som signor Hugo så elegant har uttryckt det. Jag beklagar, signor Hugo, att en operaversion aldrig kan leva upp till ett litterärt original.

Hugo Men måste ni då slakta ner det så brutalt och göra det så oigenkännligt?

Giuseppe Jag gjorde mitt allra bästa för att vara så trogen Shakespeare som möjligt i 'Macbeth', men den troheten straffades grymt av publiken. För att behaga publiken måste man anpassa en text efter en musik som publiken kan ta emot. 'Macbeth' är ett av Shakespeares svåraste verk, och min musik blev nästan lika svår genom troheten mot originalet.

Hugo De flesta av era librettoförfattare är urusla. När ni sedan som omväxling får en bra text av mig gör ni den lika urusel.

Giuseppe Jag ber om ursäkt, men det är librettisten som mellanhand som har till uppgift att förvanska texterna. Min musik till 'Ernani' är inte urusel, ty den har gått hem hos publiken.

Dumas Börja nu bara inte duellera här inne. Du måste tolerera operan, Victor.

Hugo Varför gör han inte operor av dina dussinromaner i stället?

Dumas Jag är inte lika bra som du.

Berlioz Sluta gräla nu, pojkar. Vi är alla vuxna människor.

Strepponi Nej, män är alltid pojkar. De växer aldrig upp.

Sand Det behövs överlägsna kvinnor som vi för att tämja dem och uppfostra dem.

Hugo Tydligen har mademoiselle Strepponi aldrig lyckats uppfostra Monsieur Verdi.

Giuseppe Hon avstod frivilligt från det hopplösa företaget.

Rossini Lyckades hon inte tvärtom över all förväntan? Var det inte hon som genomförde 'Nabucco'?

Giuseppe Varför gav hon upp i så fall och slog sig lös i Paris för att hellre umgås med libertinerna här?

Donizetti Det var fult och orättvist, Giuseppe.

Giuseppe Var det? (*Strepponi döljer sin känsla och försvinner ut.*)

Rossini Jag tror, min käre, att du sårade henne.

Giuseppe Gjorde jag? Jag trodde hon var okänslig för sådant. (*märker att han gått för långt, försöker retirera*) Ursäkta mig, mina herrar. Min svärfar är här på besök, och jag måste ta hand om honom. (*drar sig ut*)

Donizetti (skyndar efter honom) Giuseppe! Jag måste få tala med dig.

Giuseppe Vad då om?

Donizetti Det är mycket du inte känner till.

Giuseppe Som vad då?

Donizetti Kom! (*tar honom avsides*) Min vän, ursäkta en gammal kollega, men du har ännu framtiden och karriären framför dig, och du får inte besudla den.

Giuseppe Hur har jag besudlat den?

Donizetti Du har trampat på den kvinna som älskar dig.

Giuseppe Gör hon? Det har hon inte visat. Hon har gjort sin karriär på mina roller och hängett sig åt sina älskare, fått barn med dem och sedan smitit iväg till Paris för att fortsätta göra karriär här kanske bland nya älskare, medan hon inte behöver mig längre.

Donizetti Hon inte bara sjunger dina roller. Hon går på varje operaföresällning av dina verk. Hon har aldrig lämnat dig.

Giuseppe Hon har aldrig kommit till mig. Hon har aldrig antagit mig annat än som instrument för sin karriär.

Donizetti Har du då aldrig förstått varför hon lämnade Italien?

Giuseppe Nej, det har jag aldrig förstått.

Donizetti Då är du dummare än jag trodde.

Giuseppe Förklara dig, Gaetano! Du vet tydligen mera än jag.

Donizetti Du får ursäkta mig, jag är bara en gammal utbränd och misslyckad konstnär som förfallit till patetisk självömkan i alltför djupt skådande i vin- och konjaksflaskor i försök att återställa mina trasiga nerver, men du vet inte vad du går miste om när du blundar för den högsta sanningen i ditt liv.

Giuseppe Vad är det du dillar om?

(Barezzi visar sig plötsligt i dörren.)

Barezzi Här är du, min son.

Giuseppe Signor Barezzi! Jag tänkte just gå och möta er!

Barezzi Behövs inte. Jag kom tydligen i rättan tid. Jag rekommenderades att komma hit för att finna dig och fann dig i rätta ögonblicket för att höra maestro Donizetti försöka tala dig till rätta, men inte ens han känner till hela sanningen.

Giuseppe Vad är det ni undanhåller för mig?

Barezzi (tar varligt Giuseppe om skuldran) Vad maestro Donizetti försökt berätta för dig är, att det var bara för att skona dig som Giuseppina lämnade dig för att leva ett helt fritt och självständigt liv i Paris utan sina andra plågoandar Merelli och Napoleone Moriani, som bara skämde ut henne och lät henne ensam ta hand om de tre barn de gav henne. Hon blev medveten om att du blev alltmer beroende av henne.

Giuseppe (mer och mer upprörd) Vad menar ni, svärfar?

Barezzi Hon lämnade dig för att hon inte kände sig värdig dig. Hon skämdes över sig själv i ditt fläckfria sällskap, i synnerhet efter din kris efter Margherita, då du var så sårbar och hon inte ville bli dig en belastning.

Giuseppe Hur länge har ni vetat detta?

Barezzi Det gick upp för mig så småningom. Jag var själv orättvis mot henne. Det var jag som bad henne lämna dig i fred.

Giuseppe Det har gått åtta år!

Barezzi Jag vet. Jag ber om ursäkt. Det är mitt fel.

Giuseppe Nej, svärfar, det är mitt fel och ingen annans! Jag har blundat för sanningen och hängivit mig åt drömmakerier i stället för att ta hänsyn till vanliga människor och känslor!

Donizetti Det celebra sällskapet tycks ha brutit upp eller gått hem eller gått på konsert. Jag såg Giuseppina smita ut i förväg.

Giuseppe Det här måste åtgärdas. Tack, mina älskade vänner, för att ni återfört mig till verkligheten. Jag måste genast skriva brev till henne. Jag är innerligt tacksam för denna uppenbarelse. Gaetano, du är inte alls misslyckad! Du är roligast av alla, men jag kommer aldrig att kunna bli rolig. Ändå skall jag fullfölja dina riktlinjer. Jag tänker aldrig försöka göra en opera buffa, men du har kommit längst hittills i den seriösa operan. Din Lucia av Lammermoor är bättre än min Lady Macbeth. Vänta bara! Ännu skall ni båda kunna bli stolta över mig! *(skyndar ut)*

Donizetti Ni kom i grevens tid, signor Barezzi. Nu tror jag Verdi kan rädda sitt liv.

Barezzi Det tror jag också. *(De går ut tillsammans.)*

Scen 3. En vacker veranda med mycket blommor och en vacker trädgård utanför.

Giuseppina sitter vilsamt i en bekväm stol.

Giuseppe ankommer, faller på knä framför henne och kysser ömt hennes hand.

Giuseppe Kan du förlåta mig?

Strepponi Giuseppe, det finns ingenting att förlåta. Ditt brev säger mer än vad några ord och alla passionerade operor i världen kan säga. Jag kommer att bära det med mig för resten av livet och ta med det i min kista när jag dör, och ingen annan kommer någonsin att få läsa det. Bara du utom jag vet vad du har skrivit, och det skall vara vår hemlighet och ett heligare band än något äktenskap, som vi skall bära med oss ut i evigheten. Du ber mig om förlåtelse som om du skämdes för att du öppnat ditt hjärta för känslornas sanning, men det heliga är ingenting att skämmas för, och ingenting är heligare än känslornas sanning, heder och uppriktighet. Nu kan vi fortsätta arbeta tillsammans hela livet, och även om min röst tar slut kommer arbetet aldrig att ta slut, ty det är ett kärleksarbete.

Giuseppe Signor Barezzi kom hit för att bekräfta köpet av Villa Sant'Agata och dess gods, som nu blir det hem jag vill ge dig. Accepterar du det?

Strepponi Vilken fråga! Jag har accepterat dig, Giuseppe, och med det accepterar jag allt vad du innebär, till och med en villa ute på landet. Nu kanske du äntligen kan få börja arbeta i fred och frihet.

Giuseppe Det är det jag strävat efter hela livet, och inte nog med att jag får den möjligheten nu, utan dessutom får jag dela den med dig.

Strepponi Det är bara att sätta i gång, Giuseppe.

Giuseppe En god nyhet till. Victor Hugo har gett mig tillåtelse att göra en opera av hans 'Kungen roar sig'.

Strepponi Den där hemska pjäsen om den puckelryggiga narren? Så han har kommit över ditt helgerån med 'Ernani'?

Giuseppe Även litterära divor kan någon gång växa upp.

Strepponi Kom, Giuseppe. Vad sägs om litet gott italienskt kaffe? (*Hon tar hand om honom, och de går ut tillsammans arm i arm.*)

Slut.

Göteborg 22.2.2019